



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 15.05.2025

Meie 28.07.2025

nr 1-11/563-1, KUM/25-
0527/-1K
nr 8-2/4284

Rahvaraamatukogu seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Kultuuriministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks rahvaraamatukogu seaduse (RaRS) eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- Eelnõu § 2 lg 1** – on sätestatud, et rahvaraamatukogud ei ole mitte ainult kultuuriasutused, vaid ka haridusasutused. Seletuskirja põhjenduste kohaselt on rahvaraamatukogusid seni nähtud eelkõige kultuuripärandiasutustena, samas on nende roll laienenud ja kaasajal viivad rahvaraamatukogud ellu ka hariduse eesmärgi. Seega on seletuskirjas välja toodud, et rahvaraamatukogud on haridusasutused haridusseaduse (HaS) § 3 lg 1 p 2 mõttes. Eeltooduga seoses soovib Justiits- ja Digiministeerium tähelepanu juhtida asjaolule, et autoriõiguse seaduse (AutÕS) IV jaotises on sätestatud vabakasutuse erandid, mis lubavad kasutada autoriõigusega kaitstud teoseid autori nõusolekuta ja tasu maksmiseta. Seejuures on sätestatud kaks nn spetsiifilist hariduserandit. Nimelt lubab AutÕS § 19 lg 1 p 3 üksnes haridus- ja teadusasutustel õppe- ja teaduslikel eesmärkidel ja motiveeritud mahus teoseid reprodutseerida, kui tegevus ei taotle ärilisi eesmärgi. Lisaks on AutÕS § 19 lg 1 p-s 3² sätestatud nn e-õppe erand, millele saavad üksnes haridusasutused tugineda. Võrdluseks on nn üldine hariduserand sätestatud AutÕS § 19 lg 1 p-s 2 ja sellele saab tugineda igaüks, kuid teost saab kasutada üksnes "illustreeriva materjalina", spetsiifiliste hariduserandite juures sellist piirangut pole. Täiendavalt pole AutÕS-is endas haridusasutuse mõistet määratletud, mõiste sisustamisel on asjakohane lähtuda HaS-ist. Eeltoodu tähendab, et kuna eelnõu järgi käsitletakse rahvaraamatukogusid HaS mõttes haridusasutustena, laieneksid rahvaraamatukogudele AutÕS-is sätestatud spetsiifilised hariduserandid (AutÕS § 19 lg 1 p-d 3 ja 3²). Need erandid annaksid rahvaraamatukogudele senisest laiemad õigused kasutada nt formaalharidust toetavate koolituste läbiviimisel autoriõigusega kaitstud teoseid. Sellega seoses soovib Justiits- ja Digiministeerium märkida, et autorid ja õiguste omajad võivad jääda ilma tulust, kui rahvaraamatukogud tuginevad edaspidi teoseid kasutades spetsiifilisele hariduserandile selmet tasuda autoritele või õiguste omajatele litsentside eest. Sõltuvalt haridusasutuse mõiste sisustamisest praktikas (eelkõige kui veelgi enam organisatsioone liigitatakse haridusasutusteks) võib osutuda vajalikuks nn paljundushüvitise (AutÕS § 27¹) tasumudeli ülevaatamine, et AutÕS § 19 lg 1 p-s 3 sätestatud hariduserandile tuginedes teose reprodutseerimisel säiliks autoritele ja õiguste omajatele väljamakstav õiglane hüvitis. Justiits- ja Digiministeerium soovib Kultuuriministeeriumi hinnangut selle kohta, kas hüvitise määramise kriteeriumid on sobivalt sõnastatud AutÕS alusnormis, arvestades, et eelnõuga määratletakse rahvaraamatukogusid HaS mõttes haridusasutustena ja tehakse laenutuskeskkondi ümber.

2. Eelnõu seletuskirjas on mitmes kohas selgitatud e-laenutuse teenuse käivitamise kavatsust, mis on osa raamatukogude digipöördest (nt seletuskirja lk-d 3, 42). Justiits- ja Digiministeerium selgitab, et teoste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektide kasutamine AutÕS mõttes, sealhulgas laenutamine, toimub AutÕS sätete alusel. Kehtiv õigus võimaldab avaliku laenutusõiguse erandile tuginedes laenutada füüsilisi väljaandeid, mitte aga e-väljaandeid. Kuigi EL õigusega ei ole vastuolus e-väljaannete laenutamine avaliku laenutusõiguse alusel, peab sellisel juhul kasutusele võtma tehnilised meetmed (vt EKo C-174/15 p 54). Seega kehtivat õigust muutmata ja täiendavaid tehnilisi meetmeid kehtestamata saab e-väljaandeid laenutada üksnes litsentsimudeli alusel. Siiski, selleks, et tagada e-väljaannete laenutamisel autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste regulatsiooni puudutavate aspektidega igakülgne hindamine, on Justiits- ja Digiministeerium valmis Kultuuriministeeriumiga konstruktiivseks koostööks.
3. Autorihüvitusfond (AHF) maksab välja nn laenutushüvitist (AutÕS § 13³) ja paljundushüvitist (AutÕS § 27¹). Muuhulgas on AHF-il nn laenutushüvitise väljamaksmiseks AutÕS § 13³ lg 9 kohaselt õigus saada rahvaraamatukogudelt kõiki tasu maksmiseks vajalikke andmeid, millega seotud lisakulutused kannab AHF. Seni on Justiits- ja Digiministeeriumile teadaolevalt saanud AHF andmeid kolmest raamatukogusüsteemist (RIKS, URRAM ja Sierra), ent eelnõuga kavandatakse ühtset raamatukogude andmekogu. Sellisel juhul on AHF-il õigus pääseda ligi raamatukogude andmekogule, kust pärineksid tasu maksmiseks vajalikud andmed. Sellega seoses soovib Justiits- ja Digiministeerium teada, kas Kultuuriministeerium on hinnanud raamatukogude andmekogu käivitamisega kaasnevat mõju AHF-ile. Näiteks võib AHF-ile kaasneda majanduslik mõju (kõrgemad litsentsikulud) või peab AHF kasutusele võtma täiendavaid turbemeetmeid (vt raamatukogude andmekogu põhimääruse kavandi § 6 lg 3).
4. **Eelnõu § 3 lg 2** – sätestakse ühisasutuse loomise võimalus. Mõistame, et selline võimalus on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses ette nähtud, kuid kas ja kuidas see toimib võrreldes n-ö tavaasutusega? Kas on näiteid teistest valdkondadest või seadustest, kus selline ühisasutus reguleeritud oleks? On seda võimalust praktikas ka kusagil veel kasutatud? Palume seletuskirja vastavalt täiendada.
5. **Eelnõu § 17 lg-te 1 ja 2** kohaselt peab rahvaraamatukogus olema tagatud arvuti vahendusel tasuta juurdepääs internetile, avalikule teabele ja e-teenustele. Peame neid sätteid väga vajalikeks ning palume eelnõu edasise menetluse käigus jälgida, et nimetatud nõuded jääksid eelnõusse sisse. Tegemist on ka praktikas toimiva teenusega, millega inimesed saavad lisaks riigi ja kohaliku omavalitsuse (KOV) teenustele (juhilubade tervisedeklaratsiooni koostamine, tuludeklaratsiooni esitamine jne) kasutada ka näiteks internetipanga teenuseid. Lisaks on raamatukogudel juhendamise ülesanne. Eelmisel struktuurivahendite perioodil koolitati rahvaraamatukogude töötajaid, et tõsta nende juhendamisoskuseid.
6. **Eelnõu § 18 lg 2** – sätte kohaselt töödeldakse isikuandmeid külastaja vastutuse tagamiseks. Eelnõus ei ole välja toodud, milliseid isikuandmeid külastaja kohta kogutakse ja millistel juhtudel. Võttes arvesse, et külastaja andmeid kogutakse selleks, et teda vajaduse korral vastutusele võtta, ning andmeid säilitatakse ühe aasta möödumisel külastusõiguse äravõtmisest, siis palume seaduse tasandil ette näha, et töödeldakse selle külastaja andmeid, kes on korduvalt rikkunud rahvaraamatukogu kasutamise eeskirju, tuues välja ka isikuandmete kategooriad (vt sõnastusettepanekut järgmises punktis).
7. **Eelnõu § 18 lg 2** – sättega on ette nähtud, et alaealise ja täisealise eestkostetava puhul on õigus küsida väljaande või eseme kojulaenutamiseks ka tema seadusliku esindaja andmeid ning kirjalikku nõusolekut. Justiits- ja Digiministeeriumile jääb arusaamatuks, miks sellise nõusoleku küsimine vajalik on. Leiame, et riik peaks toetama inimeste huvi lugemise, õppimise ja enesearengu vastu ning ei tohiks piirata võimalusi seda teha. Samuti tuleb isikuandmete töötlemisel järgida isikuandmete kaitse üldmäärusest (IKÜM) tulenevat isikuandmete töötlemise minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõtet. Sellest põhimõttest tulenevalt on vaja isiku elukoha andmeid töödelda üksnes nende isikute puhul, kellel on koduteeninuduse vajadus. Samuti on eelnõu § 18 lg 2 p 6 liiga lai, seletuskirjas on toodud, et vajalik on fakt, et inimesel on koduteeninuduse vajadus, seega palume p-s 6 esitatud andmekategooriat

kitsendada. Eelnevat arvesse võttes teeme ettepaneku eraldada eelnõu kohane § 18 lg 2 kolmeks eraldi lõikeks ja sõnastada need järgmiselt:

“§ 18. Rahvaraamatukogu lugejaks registreerimine ja isikuandmete töötlemine

(2) Rahvaraamatukogu lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi, juhiloa või õpilaspileti alusel.

(3) Rahvaraamatukogu töötleb järgmiseid lugeja isikuandmeid:

- 1) ees- ja perekonnanimi;*
- 2) isikukood või selle puudumisel sünniaeg;*
- 3) elukoht, kui isik vajab koduteenindust; ja selle vajaduse kinnitus;*
- 4) telefoninumber;*
- 5) elektronposti aadress.*

(4) Rahvaraamatukogu töötleb korduvalt rahvaraamatukogu kasutamise eeskirju rikkunud külastaja järgmiseid isikuandmeid:

- 1) ees- ja perekonnanimi*
- 2) isikukood või selle puudumisel sünniaeg;*
- 3) telefoninumber;*
- 4) elektronposti aadress.”*

Seletuskirjale lisatud mõjuhinnangus (lk 18) on toodud lugejakirje suurim võimalik andmekoosseis, mis aga väljub oluliselt seaduseelnõus toodud isikuandmete raamidest. Kui andmekogus töödeldakse andmeid, mis on mõjuhinnangus toodud, siis tuleb need ka seaduses välja tuua. Praegusel juhul nimekirjas loetletud andmeid andmekogus töödelda ei või.

- 8. Eelnõu § 18 lg 2** – teeme ettepaneku lisada kõrge usaldusväärsuse tasemega e-identimise vahend (nt SmartID), kuna lugejaks saab registreerida ka elektrooniliselt ja kasutusel on ka eID vahend, mis ei ole isikut tõendav dokument.
- 9. Eelnõu § 18 lg 3** – siinkohal juhime tähelepanu, et see säte on isikuandmete töötlemise minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõtte kohaselt liiga lai. Raamatukogul on teenuse pakkumiseks vajalik info selle kohta, kas isikule on määratud puue, kas see on kehtiv ning mis liiki puudega on tegemist. Lisaks ka dokumentide loetelu, millega isik seda infot saaks esitada. Arvestades, et arstitõendil on ilmselt oluliselt rohkem eriliiki isikuandmeid, siis sellise teabe raamatukogule esitamine on ülemäärane. Kuna nimetatud andmeid hakatakse töötleva raamatukogude andmekogus, teeme ettepaneku arutada Sotsiaalkindlustusametiga, et kasutusele võtta tehniline lahendus, kuidas jõuaksid vajalikud andmed Sotsiaalkindlustusameti andmekogust raamatukogude andmekogusse, et inimesed ei peaks erinevate tõenditega esitama andmeid, mis ei ole teenuse pakkumiseks vajalikud. Samuti palume eelnõu seletuskirja täiendada selgitusega, miks seletuskirjas loetletud andmeid on raamatukogul vaja töödelda.
- 10. Eelnõu § 18 lg-d 6–9** – need sätted reguleerivad isikuandmete säilitamist. Võttes arvesse, et lugeja isikuandmeid töödeldakse raamatukogude andmekogus, palume andmete säilitamine sätestada andmekogu regulatsioonis (eelnõu § 29 p 16). Paragrahvi 18 juurde võiks lisada viite andmekogu vastavale sättele.
- 11. Eelnõu § 18 lg 9** – selle sättega on antud õigus töödelda § 18 lg 2 punktides 1–5 nimetatud isikuandmeid, siinkohal on tegemist ülevõtte andmetöötlusega. Nagu ka lugeja puhul, ei ole seletuskirjas toodud selgituste kohaselt raamatukogul vaja isiku elukoha andmeid töödelda. Kui külastaja on korda rikkunud ja politsei selle kohta ka menetluse algatab, töötleb politsei vajalikke isikuandmeid temale seadusega antud õiguslikel alustel ja ulatuses.
- 12. Eelnõu § 19 lg-d 1 ja 2** – juhime tähelepanu, et isiku nõusolekuta võib isikuandmeid töödelda üksnes nende teavituste saatmiseks, mis puudutavad otseselt teenuse pakkumist ehk lugejale meeldetuletuste saatmiseks. Isikuandmete töötlemine on põhiõiguste riive ning isikute põhiõigusi võib riivata üksnes juhul, kui see on vajalik. Kõnealusel juhul ei ole meede

proportsionaalne. Rahulolu- ja tagasisideküsitlusi ja muid teavitusi saab saata üksnes isiku nõusolekul. Nagu ka eelnõu § 19 lg 2 sätestab, siis nõusoleku alusel saab saata teavitusi, mis ei ole raamatukogu teenuse osutamiseks otseselt vajalikud. Oleme seisukohal, et küsitluste edastamine ei ole teenuse osutamiseks otseselt vajalik. Eelnevat arvesse võttes palume lõiked 1 ja 2 sõnastada järgmiselt:

“§ 19. Lugejat puudutavad teavitused

(1) Rahvaraamatukogul on õigus edastada lugejale tema esitatud telefoninumbrile või elektronposti aadressile meeldetuletusi laenutustähtaja peatse lõppemise ja lugejaks olemise pikendamise võimaluse kohta.

(2) Muud lugejat puudutavat teavet, sealhulgas rahulolu- ja tagasisideküsitlusi võib edastada lugeja nõusolekul.”

13. **Eelnõu § 19 lg 1** – teeme ettepaneku lisada lugejale võimalus loobuda rahulolu- ja tagasiside küsitlustest.
14. **Eelnõu § 19 lg 3** – säte reguleerib KOV üksuse andmetöötlust, tegemist ei ole raamatukogu tegevusega ning sellist andmetöötlust ei tuleks reguleerida raamatukogude tegevust käsitlevas seaduses. Palume säte eelnõust välja jätta. Vajaduse korral tuleb andmetöötluse säte lisada KOV üksuse andmetöötlust reguleerivasse seadusesse. Jääb arusaamatuks ka, kas teavituse saatja on KOV või raamatukogu.
15. **Eelnõu § 22.** Automaatse haldusmenetluse läbiviimisel tuleks kindlasti taotlejaid või menetlusosalisi teavitada (anda ülevaade) andmekogudest tehtud päringutest (andmetöötlusest teavitamine). Automaatses haldusaktis või automaatselt sooritatud toimingu tegemisel tuleb avaldada riigi andmevahetuskihiiga liitunud nende andmekogude nimetused, milles sisalduvaid isikuandmeid haldusakti andmisel kasutati, ning andmed automaatsel haldusakti andmisel või toimingu sooritamisel kasutatud infosüsteemide kohta. Haldusorgan peab andma inimesele teada, millistest andmekogudest pärit andmete alusel otsus tehti. Juhul kui teavitamiskohustus on suuremahuline, näiteks kasutatakse rohkem kui kümne andmekogu andmeid või kui rohke teabe esitamine muudaks haldusakti raskesti mõistetavaks, võib haldusorgan jätta haldusakti liigse teabega koormamata ja selgitada, kust on soovi korral vajalik teave kättesaadav. Palume lisada lisaäte paragrahvi 22, mis sisaldaks andmetöötlusest teavitamist.
16. Eelnõu ega seletuskiri ei ava juhiseid vaidemenetluse läbiviimiseks. Seletuskirjas on küll üks lause vaidemenetluse kohta (lk 36), kuid see ei anna selgust, kuidas viiakse vaidemenetlus läbi. Justiits- ja Digiministeerium on ette valmistamas haldusmenetluse seaduse muutmise seaduse eelnõu, milles kavandatakse sätet, et vaidemenetlust ega ka menetluse uuendamist ei saa läbi viia automaatselt. Põhjus seisneb selles, et kui põhimenetluses on otsuseni jõutud valede järelduste kaudu või kui on järgimata jäänud haldusmenetluse seaduse üldpõhimõtted, siis just menetluse uuendamise või vaidemenetluses haldusaktide muutmise ja kehtetuks tunnistamise kaudu on võimalik tagada isikute õiguskaitse. Tegemist on kaitsegarantiiga võimalike negatiivsete mõjude vähendamiseks. Palume kaaluda lisada paragrahvi 22 täiendav säte vaidemenetluse kohta või vastav selgitus seletuskirja.
17. **Eelnõu § 22 lg 2 ja § 29 p 15** sätestavad, et automaatsele haldusaktile lisatakse e-tempel. Teeme ettepaneku, et e-templi “võib lisada” või täpsustatakse eelnõus, mis tasemel e-tempel lisatakse. Kas see on lihtsalt e-tempel (nt pilt templi kujutisest, mis ei taga dokumendi terviklikkust, täiustatud e-tempel või kvalifitseeritud e-tempel)? Kõrgema taseme e-templi integreerimine raamatukogu infosüsteemi on väga kulukas ja rahvaraamatukogude poolt antavate haldusaktide olulisus ei pruugi olla nii suur, et see investering tehtaks.
18. **Eelnõu § 29 p 16** – järgnevalt esitame märkused Eesti Rahvusraamatukogu seadusesse (ERRS) kavandatava raamatukogude andmekogu regulatsiooni kohta.
19. **ERRS § 7³ lg 1** – juhime tähelepanu, et andmekogu asutatakse seadusega, mitte määrusega. Soovitame andmekogude sätteid koondada. Teeme selleks sõnastusettepaneku, vt märkust nr 27.

- 20. ERRS § 7³ lg 2 p-d 4 ja 5** – andmekogu pidamise eesmärgid on sätestatud punktides 1–3. Punktide 4 ja 5 kohta märgime, et p-de 1–3 andmeid võib töödelda p-des 4 ja 5 nimetatud eesmärkidel, aga nendel eesmärkidel ei saa toimuda muude andmete kogumine. Punkti 5 kohta märgime, et andmete kogumine andmekogusse ei saa toimuda muudel eesmärkidel, kui andmekogu pidamiseks on vaja. Riikliku statistika jaoks töödeldakse andmeid riikliku statistika seaduse alusel ning seetõttu ERRS-s ei ole vaja seda reguleerida. Punkti 6 kohta märgime, et andmekogu eesmärkide loetelu peab olema ammendav, punktis esitatud lahtist loetelu ei saa seadusega ette näha. Palume säte vastavalt sõnastada (vt sõnastusettepanekut märkuses nr 27).
- 21. ERRS § 7⁴** – sättes nähakse ette, et Kultuuriministeerium ja Rahvusraamatukogu on andmekogu kaasvastutavad töötlejad. Vaadates andmekogu eesmarke, on need seotud raamatukogu pidamise tegevustega. Seega jääb ebaselgeks, millise seadusega pandud ülesande täitmiseks Kultuuriministeerium andmekogu kasutab. Palume seda selgitada ning normi vastavalt täiendada.
- 22. ERRS § 7⁵ lg 1** kohta toome üldise märkusena välja, et seaduses tuleb õigusselguse tagamiseks loetleda, milliseid isikuandmete kategooriaid on lubatud andmekogus töödelda. Viidetega sätte sisustamine õigusselgust ei loo. Lisaks on viited sätetele, mis loovad üldise aluse isikuandmete töötlemiseks ning nendes ei ole esitatud töödeldavate andmete kategooriaid. Palume lõikes 1 välja tuua, milliseid isikuandmete kategooriaid andmekogus töödeldakse.
- 23. ERRS § 7⁵ lg 1 p 4** kohaselt töödeldakse andmekogus ka andmekoguga liitunud muu raamatukogu lugeja teenindamiseks vajalikke andmeid. Juhime tähelepanu, et töödeldavate isikuandmete kategooriad tuleb ette näha seaduse tasandil, sättes esitatud lahtist loetelu seaduses olla ei või. Samuti, kui muu raamatukogu on andmekoguga liitunud ja töötleb talle pandud ülesannete täitmiseks andmekogus andmeid, on ka muu raamatukogu raamatute andmekogu kaasvastutav töötleja.
- Sama küsimus tekib p 11 kohta, kui andmekogu kasutavad töövahendina ka muud asutused. Palume selgitada, kas muud asutused omavad lihtsalt juurdepääsu andmekogule või kasutavad nad andmekogu oma tegevuses, olles sealjuures ka kaasvastutavad töötlejad. Paraku ei selgu seletuskirjast ega ka andmekaitsealasest mõjuhinnangust, keda teiste asutuste all silmas on peetud ning millisel eesmärgil nad andmekogu kasutavad. Palume seletuskirja ja mõjuhinnangut vastavalt täiendada.
- 24. ERRS § 7⁵ lg 1 p 8** kohaselt töödeldakse raamatukogude andmekogus ka lugeja eelistuste andmeid tema nõusolekul. Juhime tähelepanu, et eelnõu kohase seaduse § 18 sellist isikuandmete koosseisu ette ei näe. Kui rahvaraamatukogud neid andmeid töötlevad, siis palume § 18 vastavalt täiendada.
- 25. ERRS § 7⁵ lg 2** – raamatukogude andmekogusse kantavate andmete saamiseks ja kontrollimiseks võib teha päringuid teistesse andmekogudesse. Selle sätte mõte jääb hetkel arusaamatuks. Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et esindusõiguse puhul ei kontrollita, seega ei toimu päringut rahvastikuregistrisse, ka teabe saamiseks isiku puude kohta ei ole välja toodud, et seda infot saaks Sotsiaalkindlustusameti andmekogust. Seega tekib küsimus, milliste andmete saamiseks ja kontrollimiseks kõnealuse sättega õigus antakse. Seletuskirja leheküljel 48 on selgitatud, et lõikes 2 reguleeritakse teiste andmekogudega toimuvat andmevahetust. Juhime tähelepanu, et andmeandjad ja nendelt saadavad andmed on sätestatud põhimäärusega, praegu jääb selle sätte eesmärk arusaamatuks.
- 26. ERRS § 7⁵ lg-d 3 ja 4** – palume nendesse sätetesse koondada andmekogus säilitatavate isikuandmete säilitustähtajad (vt märkus eelnõu § 18 p-de 6–9 kohta), vt sõnastusettepanekut märkuses nr 27. Samuti ei saa säilitamise tähtaega jätta seaduse tasandil määramata, seega palume seadusest välja jätta sõnad “või vajaduse äralangemiseni”.
- 27.** Teeme ettepaneku koondada ERRS-i kavandatud raamatukogude andmekogu sätted (eelnõu § 29 p 16 kohased ERRS § 7^{3-7⁶}) ja sõnastada need järgmiselt:

§ 7³. Raamatukogude andmekogu

(1) Raamatukogude andmekogu on riigi infosüsteemi kuuluv raamatukogude andmekogu, mille eesmärk on:

- 1) raamatukogude kogudesse kuuluvate väljaannete ja esemete üle arvestuse pidamine ning kogude kättesaadavaks tegemise toetamine;
- 2) raamatukogude infovara säilitamine ja kättesaadavaks tegemine;
- 3) lugejate ja laenutuste üle arvestuse pidamine;
- 4) võimaldada andmetöötlust uuringute ja statistiliste ülevaadete tegemiseks, raamatukogude valdkonna korraldamise ja juhtimise tõhustamiseks ning poliitika kujundamiseks.

(2) Raamatukogude andmekogu kaasvastutavad töötajad on Kultuuriministeerium, Rahvusraamatukogu ja andmekoguga liitunud muu raamatukogu.

(3) Raamatukogude andmekogus töödeldakse järgmiseid isikuandmeid:

- 1) lugeja ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, elukoht (postiaadress), kui isik vajab koduteenindust, ja selle vajaduse kinnitus, telefoninumber, elektronposti aadress;
- 2) raamatukogutöötajate üldandmed;
- 3) korduvalt rahvaraamatukogu kasutamise eeskirju rikkunud külastaja üldandmed.

(4) Raamatukogude andmekogu põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Raamatukogude andmekogu põhimääruses sätestatakse:

- 1) andmekogu ülesehitus ja andmete täpsem koosseis;
- 2) andmekogu volitatud töötajad;
- 3) kaasvastutavate töötajate ja volitatud töötajate ülesanded;
- 4) andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;
- 5) andmete esitamise, muutmise ja väljastamise kord;
- 6) andmete säilitamise täpsem kord;
- 7) muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

(6) Raamatukogude andmekogus säilitatakse isikuandmeid järgmiselt:

- 1) lugeja andmeid kolm aastat viimasest rahvaraamatukogu külastusest või lugeja staatuse kehtivuse lõppemisest, kusjuures kui kolme aasta möödudes on lugejal rahvaraamatukogu ees täitma kohustusi, säilitatakse andmeid kuni kohustuste täitmiseni;
- 2) lugeja puude andmed kustutakse puude kestuse lõppemisel;
- 3) korduvalt rahvaraamatukogu kasutamise eeskirju rikkunud külastaja andmeid säilitatakse üks aasta külastusõiguse äravõtmisest;
- 4) raamatukogutöötajate andmeid säilitatakse töösuhte lõppemiseni.

19. Eelnõu § 31 p 2 (RaRS § 10¹ lg 2) – eelnõuga sätestatakse rahvaraamatukogudele kohustus liituda raamatukogude andmekoguga ja selle kasutamine on rahvaraamatukogudele tasuta. Praktikas on KOV-de koolide raamatukogud kasutanud sama raamatukogude infosüsteemi, mida kasutab KOV-i rahvaraamatukogu. Sisuliselt on kogu mõttes tegemist ühe tervikuga. Palume seletuskirjas selgitada, kas KOV-de koolide raamatukogud saavad ka edaspidi kasutada tasuta raamatukogude andmekogu.

20. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirjas jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.

21. Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Markus Ühtigi 5191 4873
markus.yhtigi@justdigi.ee

Margreth Adamson
Mait Heidelberg
Alex Luik
Kristel Niidas
Guido Pääsuke
Monika Tappo
Alar Teras
Pilleriin Lindsalu